

"פה גדלים עשבי זעם, בין פרחי נחמה"

("אני גרה מול הים", יוסי בנאי)

פעילות ליום הזיכרון לחללי מערכות ישראל

מטרות הפעילות

1. הצפת תחושות וסיפורים אישיים אשר עולים ביום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ובירור משמעותו האישית של יום הזיכרון לכל משתתף.
2. הבנת מושג השכול ומשמעותו דרך סיפורים של משפחות שכולות.
3. הבנת החשיבות הרבה שבזכירת העבר בכלל ובזכירת הנופלים למען מדינת ישראל בפרט לחברה.

מהלך הפעילות

א. יום הזיכרון בשבילי – המנחה יפזר כרטיסיות התייחסות במרכז המעגל, על כל מששתף לבחור בכרטיס שמדבר אליו ולהתייחס לכתוב בו:

- בצפירה אני חושב על...
- יום הזיכרון בשבילי הוא...
- אני מכיר חייל שנפל או את סיפורו
- חשוב לציין את יום הזיכרון כי...
- חוויה שיש לי מיום הזיכרון
- זיכרון לדעתי הוא...
- חשוב לזכור דברים ש...
- אני חושב שלהיות משפחה שכולה זה...
- בעיניי יום הזיכרון נועד בעיקר ל...
- אני חושב שהצמידות של יום הזיכרון ליום העצמאות היא...

נספח א'

ב. חוויית השכול

המנחה יתלה על קירות החדר את הקטעים שבנספח א'. המשתתפים יסתובבו בחדר ויקראו את הקטעים. לאחר מכן, המנחה ישאל:

- מה התחושות שלכם בעקבות קריאת הקטעים?
- האם התחדש לכם דבר מה בנוגע לשכול?
- מה מהדברים שהובאו נגע בכם במיוחד?
- אילו רגשות ומחשבות עלו בכם בעקבות הכתוב בקטע "אנחנו ואתם"?
- מה משמעותו של יום הזיכרון לפי קטע זה?
- מה לדעתכם תפקיד האנשים שלא חוו שכול אישי ביום הזיכרון?
- האם קריאת הקטעים תשפיע על תפיסתכם את יום הזיכרון?

ג. זיכרון ושכחה

המנחה יקריא קטע מאת ברל כצנלסון, "על זיכרון ושכחה" (נספח ב').

דיון

- מדוע חברה זקוקה לזיכרון?
- מדוע אנחנו זקוקים לשכחה?
- איך הייתה נראית חברה שאינה זוכרת ואינה שוכחת דבר?
- לדעתכם, מה משמעות הזיכרון בעיצוב החברה הישראלית?

נספח א'

סיכום

יום הזיכרון הוא יום קשה, יום שבו מדינת ישראל עוצרת כל מלאכה ומציינת את מותם של מעל 24,000 חללי צה"ל אשר חרפו נפשם למען הקיום שלנו פה היום במדינה יהודית ודמוקרטית. בכל שנה עולה השאלה למי נועד יום הזיכרון – למשפחות השכולות? לשאר החברה הישראלית? הרי משפחות שכולות אינן זקוקות לתזכורת ממלכתית לאובדן הכבד שעברו. בפעילות זו הבנו שיום הזיכרון בא לתת מענה לשתי המטרות גם יחד: הכרה בשכול הכבד של המשפחות השכולות ויצירת סיפור לאומי גדול ומשמעותי שרלוונטי לכלל החברה הישראלית. ליגאל אלון מיוחסת האמירה: "עם שאינו יודע את עברו ההווה שלו דל ועתידו לוט בערפל". זיכרון הנופלים הוא חלק משמעותי מהסיפור של החברה הישראלית, ועלינו להיזהר מקביעה למי הוא נועד. כחברה, עלינו להמשיך להזכיר את סיפורי הנופלים ולהוקיר את משפחותיהם אשר נתנו את היקר להם מכל למען קיומה של המדינה.

נספח א'

נספח ב

שני כוחות ניתנו לנו: זיכרון ושכחה. אי אפשר לנו בלעדי שניהם.
אילו לא היה לעולם אלא זיכרון, מה היה גורלנו? היינו כורעים תחת משא הזיכרונות. היינו נעשים עבדים
לזיכרוננו, לאבות אבותינו. קלסתר פנינו לא היה אז אלא העתק של דורות עברו.
ואילו הייתה השכחה משתלטת בנו כליל – כלום היה עוד מקום לתרבות, למדע, להכרה עצמית, לחיי
נפש?

מתוך "במבחן", ברל כצנלסון

